

Det ekosociala bildningsarbetets verktyg

2. EETTISK KOMPASS

Målsättning

Värderingar och etiska principer

- Reflektion över den ekosociala bildningens värdegrund
- Den ekosociala kompassen styr aktioner mot en önskad framtid

Suomen Kansanopistoyhdistys:

OPPI-hanke: Ekososiaalisen sivistyksen työkalujen kehittäminen

3. FRAMTIDSUTMANINGAR /LÖFTEN

- Utmaningarna är steg på den "ekosociala bildningens stig" mot framtiden vi eftersträvar
- Vilken är min/gruppens/skolans konkreta akt eller verksamhet med hjälp av vilken vi verkställer värderingarna?

4. FRAMTIDSAKTIONER I MITT EGET LIV

1. FRAMTIDSFÖRESTÄLLNINGAR

Jag själv

- Hurudan framtid skulle jag vilja ha? Hurudan framtid skulle jag vilja ha?
- Vilken är min plats i den?
- Att dela och reflektera över framtidsuppfattningar
- Gruppen/folkhögskolans gemensamma framtidsvision
- Form för förverkligande: skrivande, bilder, pjäs, ...

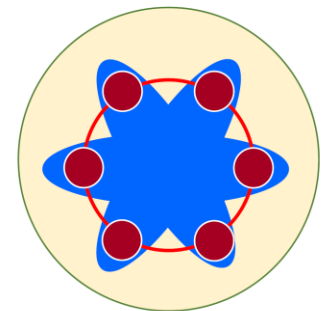
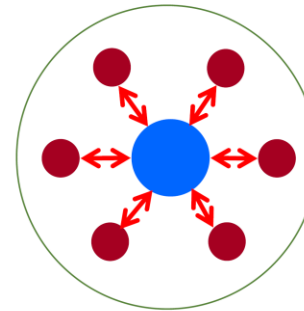
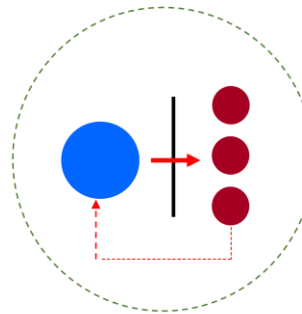
- Hur förverkligar jag den ekosociala bildningens värderingar på min egen "livskarta"

**VERKTYG FÖR
UTVÄRDERING AV
KOMPETENSER**

OKKA

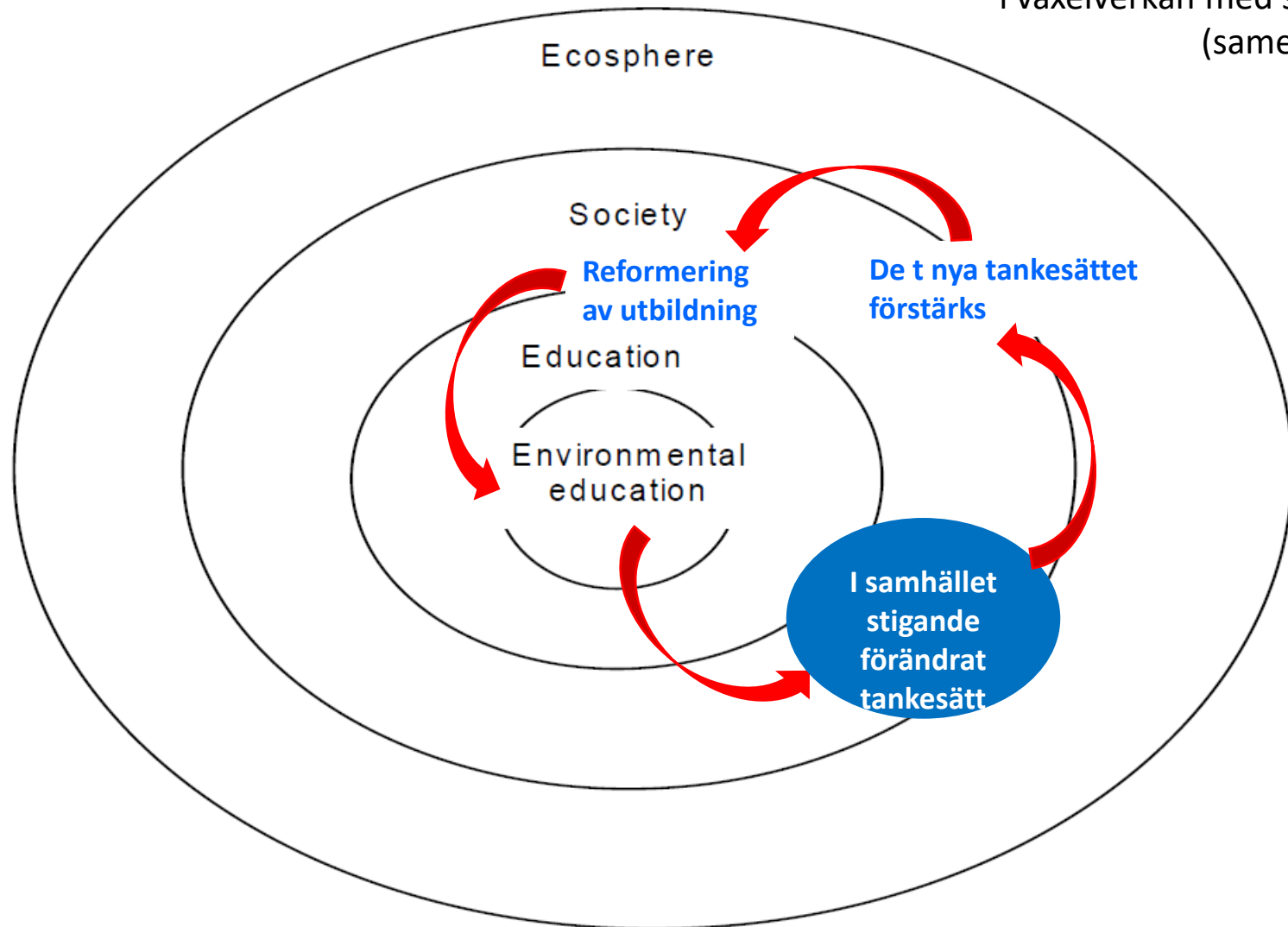
Läroinrättningarnas indikatorer för hållbar utveckling

Kan utbildning förändras– och förändra samhället?

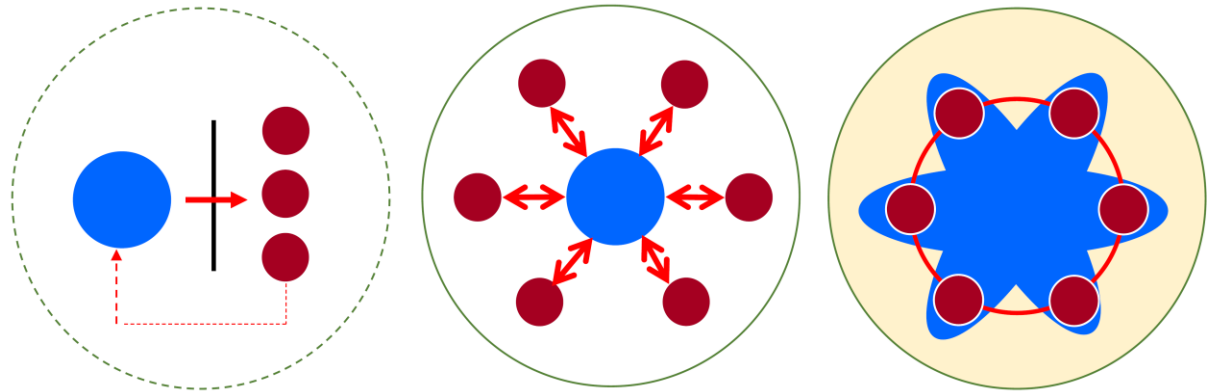
”The Ecology of Education Systems”

Utbildning kan reformeras bara
i växelverkan med samhället
(samevolution)

Teoretisk referansram för indikatorer för hållbar utveckling

Paradigmskifte i utbildningsorganisationen

		ORIENTERING		
		Befintlig Duplicerande <i>Ökning av effektivitet</i>	Framtidsförutspående <i>Kriticism, reflektion, interaktion</i>	Samhällsreformerande <i>Reformering av utbildningsparadigm</i>
FÖRÄNDRINGSFAKTORER	Förhållande till samhälle	<ul style="list-style-type: none"> • Separering • Utnyttjande • Organisationscentrering 	<ul style="list-style-type: none"> • Interaktivitet • Kompanjonskap • Regionalism 	<ul style="list-style-type: none"> • Fusionering • Samutveckling • Globalitet
	Emergens	<ul style="list-style-type: none"> • Inlagring • Likformighet • Informerande • Normer och ansvar 	<ul style="list-style-type: none"> • Samband • Mångfald • Inre dialog • Friheter och ansvar 	<ul style="list-style-type: none"> • Nätverk • Kulturell mångfald • Kulturell dialog • Självgorganisering
	Framtidsorientering	<ul style="list-style-type: none"> • Förutseende • Reaktivitet och bevarande 	<ul style="list-style-type: none"> • Scenarier • Proaktivism och reformering 	<ul style="list-style-type: none"> • Utopier • Anticipering och reformering
	Begreppet lärande	<ul style="list-style-type: none"> • Individens som inlärare • Lärande som reproducent 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemenskapen som inlärare • Lärande för förändring 	<ul style="list-style-type: none"> • Nätverk som inlärare • Lärande som förändring

En enligt olika inriktningar fungerande utbildningsorganisation producerar olika former av utvecklingsfrämjande kunnande till samhället:

- **En befintlig, duplicerande** inriktning tjänar en ökning av effektivitet och produktivitet.
- **En framtidsförutspående** inriktning förstärker utvecklingen av nya lösningar gällande produktion och tjänster.
- **En samhällsreformerande** nivå föder kunnande som siktar mot nya definitioner av behov och mot förändring på systemnivå.

1) Undervisning och lärande

- Ekosocial bildning
- Globalitet
- Transformativt lärande
- Kulturell delaktighet
- Åstadkommande av förändring

LÄRMILJÖER

METODER

MÅL

INNEHÅLL

Indikatorer 1-3

Gödslare

2) Verksamhetskultur

- Den lärande gemenskapen
- Miljöansvar, delaktighet och gemenskap
- Alstring av betydelse och hopp
- Gemensamt agerande för en hållbar framtid

Indikatorer 4-6

Grogrund

EKOSOCIAL BILDNING

ANSVARFULLHET

MÅTTA

MELLANMÄNSKLIGHET

SYSTEMISK VÄRLDSRELATION

Ljus

Frön

Kompanjoner

- Hur förverkligar läroinrättningen förändringen med sina kompanjoner?

Indikatorer 1-10

OKKA

Bevattnare

3) Ledarskap

- Ekosocial bildning och en hållbar framtid i världen, strategi och mening
- Läroinrättningen som samhällsreformator
- Möjliggörande av förändring som stiger ur gemenskapen

Indikatorer 7-10

Indikaattori	Olemassa olevaa toisintava	Tulevaisuutta ennakoiva	Yhteiskuntaa uudistava
1. Opetuksen toteutus	• Lähtökohtana normit	• Lähtökohtana toimintaympäristö	• Lähtökohtana globaalisuus ja kestävyys
	• Toteutuksena henkilökohtaistaminen	• Toteutuksena kestävyyspainotus	• Toteutuksena oppiminen muutoksena
	• Tavoitteena ammatti, harrasteet, jatko-opinnot	• Tavoitteena kestävä elämäntapa	• Tavoitteena yhteiskunnan uudistaminen
2. Kestävyystaitojen oppiminen	• Keskiössä substanssitiidot ja -taidot	• Laajennus ajattelun taitoihin ja yhteisötaitoihin	• Laajennus ekososiaaliseen sivistykseen
	• Näkökulmana työprosessi ja työympäristö	• Näkökulma avartuu yhteiskuntaan	• Näkökulma avartuu globaaliin ulottuvuuteen
	• Oppiminen toimintatapoja harjoittelemalla	• Oppiminen toimintatapoja uudistamalla	• Oppiminen yhteiskuntaa uudistavissa hankkeissa
3. Oppimis-ympäristöt	• Omat oppimisympäristöt eivät tue kestävyyttä	• Kestävyys toteutuu omissa ympäristöissä	• Ympäristöt tukevat kestävyyshaasteiden ratkaisua
	• Ulkoisia oppimisympäristöjä ei hyödynnetä	• Kestävyysasioita opitaan ulkoisissa ympäristöissä	• Yhteiskunta kestävyden oppimisympäristönä
	• Osallisuus pääsynä kulttuuriin	• Osallisuus yhteisön kulttuuriin vaikuttamisena	• Osallisuus uuden kulttuurin synnyttämisenä
4. Oppiva yhteisö ja kumppanuudet	• Keskiössä yksilöiden osaaminen	• Keskiössä yhteisön osaaminen	• Oppiminen laajenee verkostoihin
	• Tavoitteena mukautuminen normeihin	• Tavoitteena kriittisyys, dialogi ja uudistuminen	• Tavoitteena uudistavat kumppanuudet
	• Suhde yhteiskuntaan erillinen	• Suhde yhteiskuntaan reflektioiva	• Suhde yhteiskuntaan sulautunut
5. Oppilaitoksen ympäristövastuu	• Normien vaatimusten täyttäminen	• Oppilaitoksen kestävä kehityksen tavoitteet	• Tavoitteena oppilaitoksen hiilineutraalius
	• Ympäristö ei painotu hankinnoissa	• Ympäristö on hankintojen prioriteetti	• Oppilaitos on osa kiertotaloutta
	• Arjen käytäntöjen vihertäminen	• Ympäristövastuullisuus toimintatapana	• Kohtuutalous toiminnan perustana
6. Yhteisön hyvinvointi	• Normien vaatimukset	• Opiskelijoiden ja henkilöstön tarpeet	• Jokaisen saama tuki, arvo ja tunnustus
	• Fyysinen ympäristö	• Yhteisöllisyys, osallisuus, moninaisuus	• Kohtaaminen, myötätunto, merkityksellisyys
	• Puutteisiin reagointi	• Kehittäminen sidosryhmien kanssa	• Globaali huolenpidon piiri
7. Oppilaitoksen strategia	• Strategiaprosessi saneleva	• Prosessi yhteisöä osallistava	• Prosessi yhteinen kumppaneiden kanssa
	• Oppilaitoskeskeisyys	• Yhteiskuntalähtöisyys	• Kestävyyslähtöisyys
	• Strategia säilyttävä	• Strategia ennakoiva, oppilaitosta uudistava	• Strategia yhteiskuntaa uudistava
8. Johtaminen	• Ohjaajana talous ja tehokkuus	• Ohjaajana toimintaympäristön muutos	• Ohjaajana kestävä tulevaisuus
	• Keinoina vastuut ja kontrolli	• Keinoina yhteiset tavoitteet	• Keinoina jaetut arvot ja visiot
	• Heikko vuorovaikutus, yhdenmukaisuus	• Yhteydet, vuorovaikutus, moninaisuus	• Verkostot, itseorganisoituminen
9. Henkilöstön osaaminen	• Painotus alan substanssiosaamisessa	• Toimintaympäristön tuntemus ja pedagogiikka	• Globaalit haasteet ja ekososiaalinen sivistys
	• Kestävyysosaamisen tarpeita ei tunnisteta	• Kestävyysosaamisen tarpeita ennakoidaan	• Oppilaitos luo uutta kestävyysosaamista
	• Kehittäminen on satunnaista	• Kehittäminen on suunnitelmallista	• Työ ja osaamisen kehittäminen yhdistyvät
10. Toiminnan arviointi ja kehittäminen	• Kestävyysmittareita ei ole määritelty	• Sisäiset kestävyysmittarit käytössä	• Yhteiskunnalliset vaikuttavuusmittarit käytössä
	• Toiminnan kestävyden arviointi puutteellista	• Osallistava arvioinnin ja kehittämisen kulttuuri	• Yhteinen arviointi kumppaneiden kanssa
	• Yhteisön osallistuminen kehittämiseen heikkoa	• Kumppanit oppilaitoksen kehittämisen tukena	• Kestävien innovaatioiden yhteiskehittäminen

EXEMPEL PÅ UTVÄRDERING AV INDIKATOR 2

Varje indikator har tre utvärderingsaspekter (**1** **2** **3**), vars inriktningsbeskrivningar presenteras vågrätt i tabellen.

INDIKATOR	Befintlig Duplicerande	Framtidsförutspående	Samhällsreformerande
2. Att lära sig hållbarhets- färdigheter	1 • Substanskunskap och –färdighet i centrum	• Utvidgning till tankefärdigheter och gemenskapsfärdigheter	• Utvidgning till ekosocial bildning
	2 Aspekt på arbetsprocess och arbetsmiljö	• Aspekten utvidgas till samhället	• Aspekten utvidgas till en global dimension
	3 • Lärande genom övning av verksamhetsmetoder	• Lärande genom att reformera verksamhetsmetoder	• Lärande genom projekt som reformerar samhället

Utvärderingsaspekter på indikator 2:

- 1) Mål och innehåll för lärande av hållbarhetsfärdigheter
- 2) Aspekter på lärande av hållbarhetsfärdigheter
- 3) Praxis för lärande av hållbarhetsfärdigheter

Förverkligande av utvärdering

Exempel: lärande av hållbarhetsfärdigheter (indikator 2), aspekt 1: Mål och innehåll för lärande

Samhälls-
reformerande

Tolkning av utvärdering:

- Läroinrättningens position på 2D-nivå
- Utvidgning av orientering likt kretsar

Ekosocial bildning, t. ex

- Anammande av värderingar
- Att alstra betydelser
- Reformering av miljörelationen

Befintlig,
duplicerande

Substanskunskap och -färdigheter, t. ex

- Allmän kunskap om "keke"
- Sparsam användning av material
- Återvinning

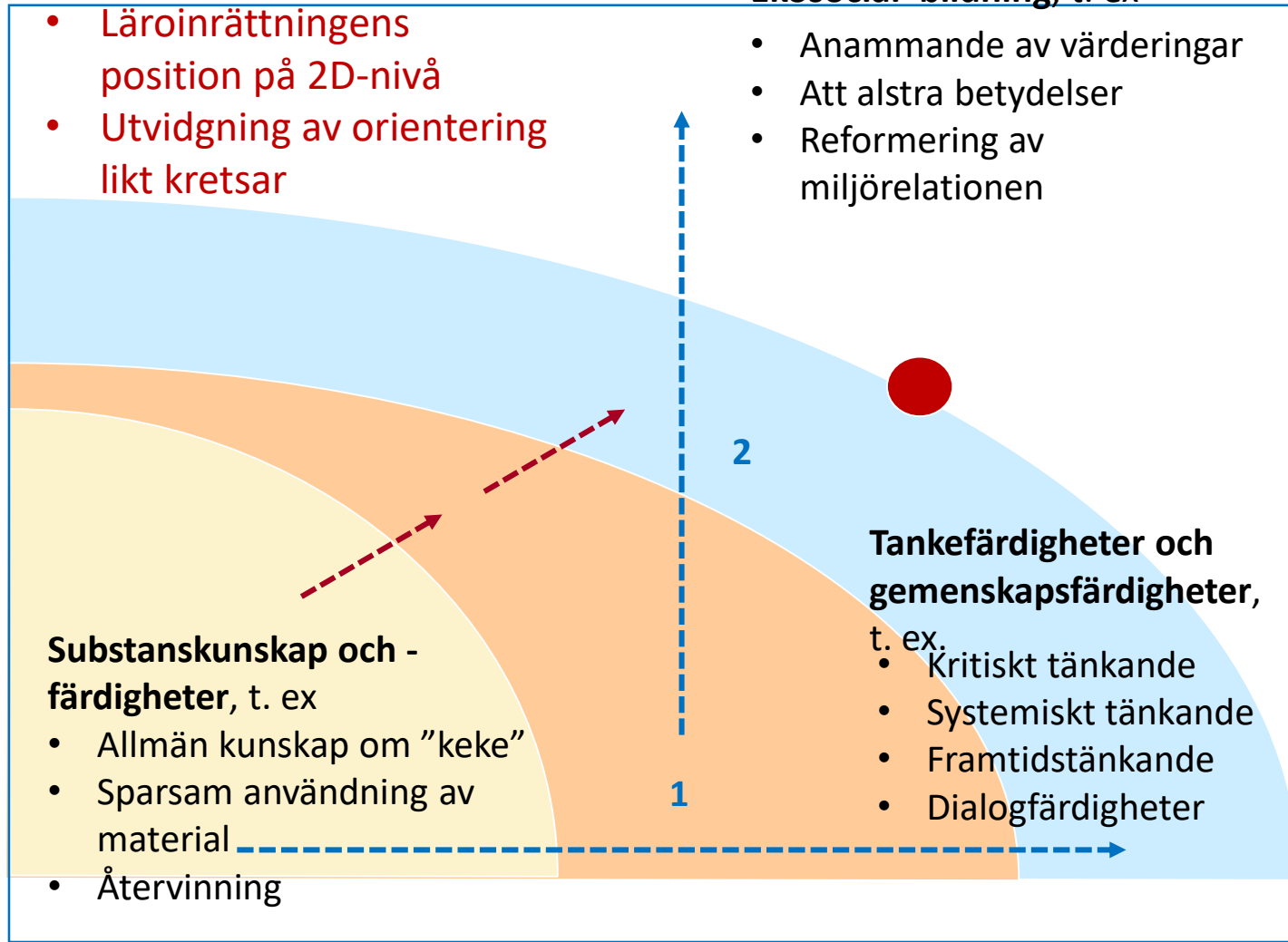
2

1

Tankefärdigheter och gemenskapsfärdigheter, t. ex.

- Kritiskt tänkande
- Systemiskt tänkande
- Framtidstänkande
- Dialogfärdigheter

Framtidsförut-
spående

EXEMPEL PÅ UTVÄRDERING AV INDIKATOR 8

INDIKATOR	Befintlig, duplicerande	Framtidsförutspående	Samhällsreformerande
8. Ledarskap	<ul style="list-style-type: none"> Styrfaktorer ekonomi och effektivitet 	<ul style="list-style-type: none"> Styrfaktorer förändring av verksamhetsmiljön 	<ul style="list-style-type: none"> Styrfaktor hållbar framtid
	<ul style="list-style-type: none"> Ansvar och kontroll som instrument 	<ul style="list-style-type: none"> Gemensamma mål som instrument 	<ul style="list-style-type: none"> Delade värden och visioner som instrument
	<ul style="list-style-type: none"> Svagt interaktion, likformighet 	<ul style="list-style-type: none"> Samband, interaktion, mångfald 	<ul style="list-style-type: none"> Nätverk, självorganisering

Indikator 8 arviointinäkökulmat:

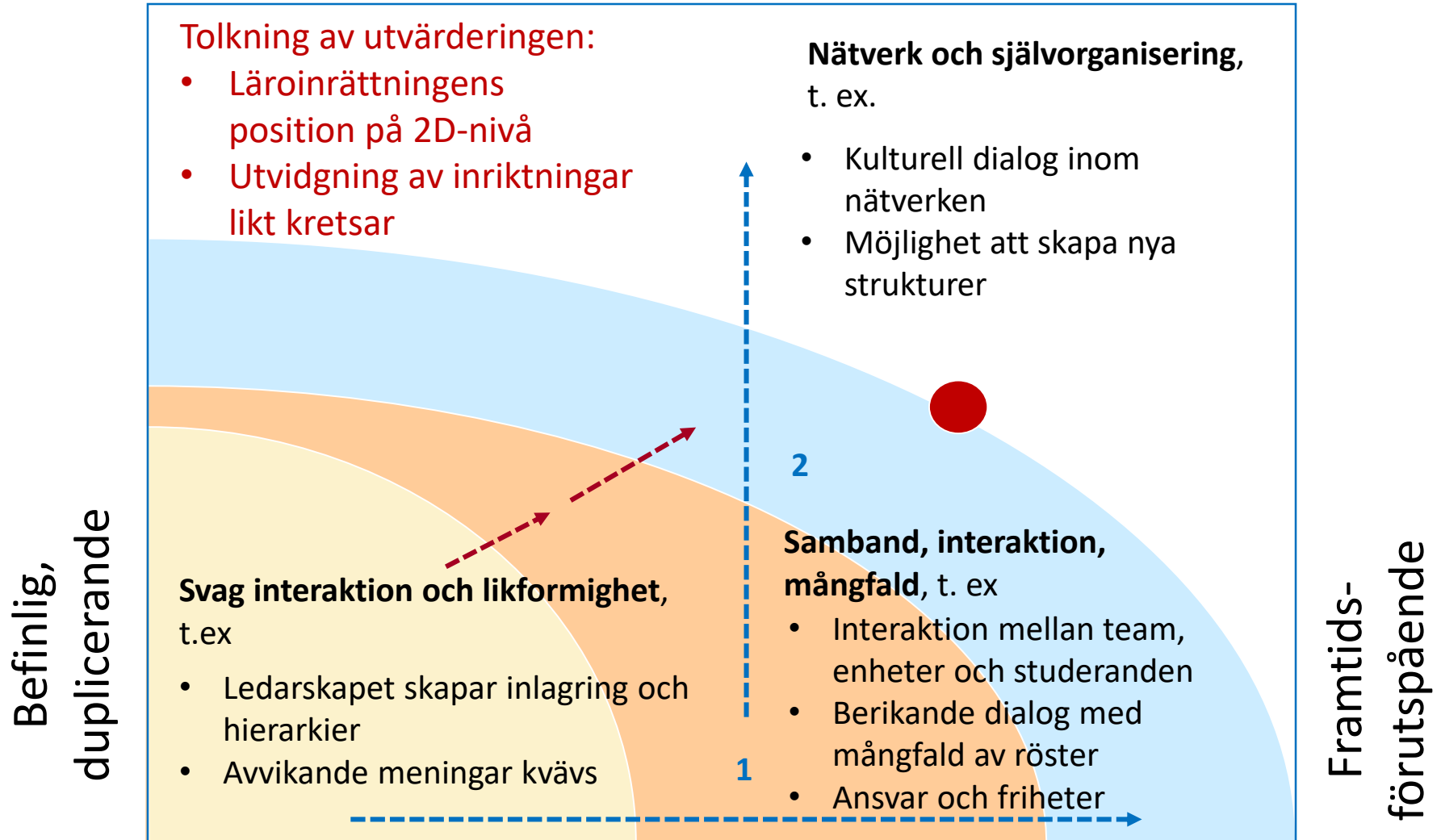
- 1) Faktorer som styr ledarskap
- 2) Instrument för ledarskap
- 3) Möjliggörande av reformering som utgår från organisationen

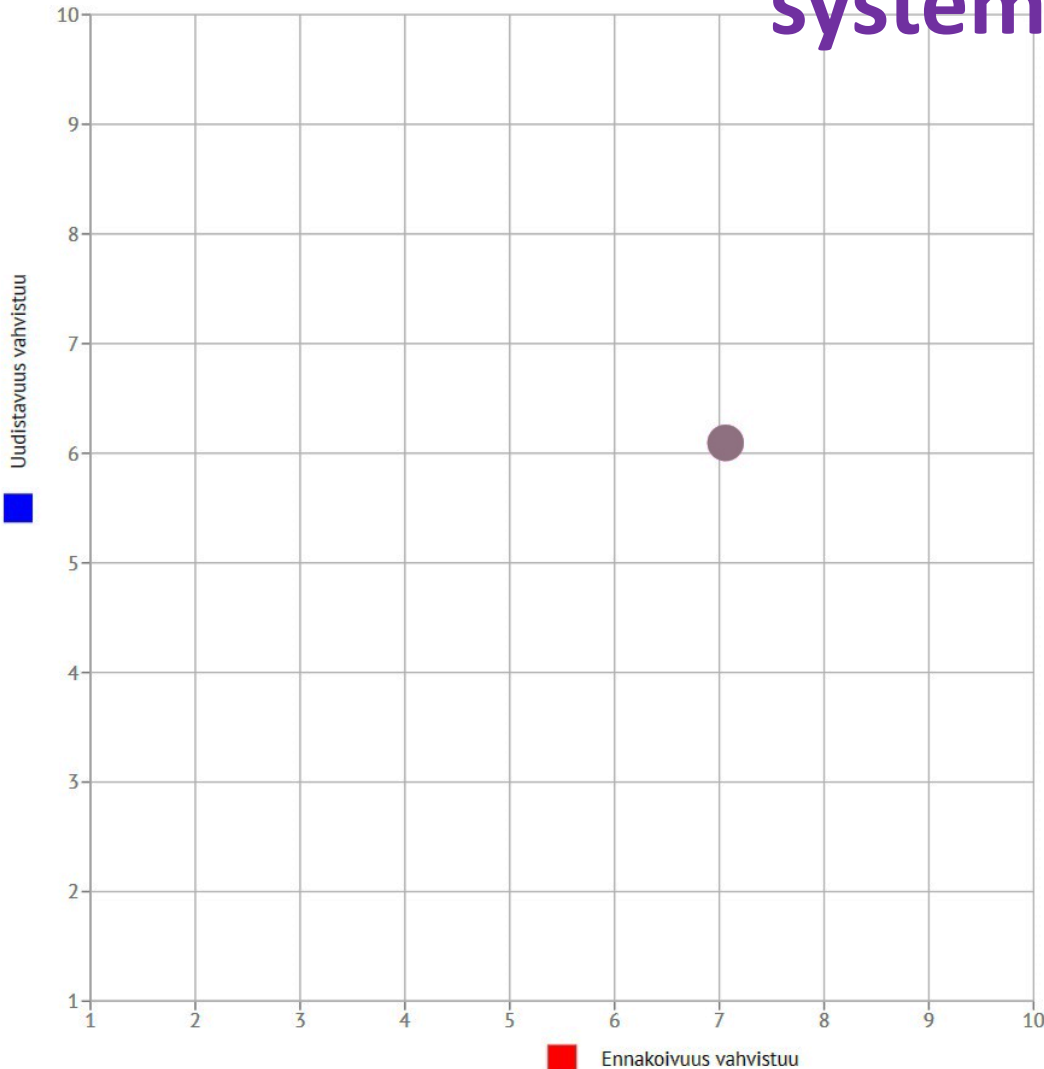
Förverkligande av utvärdering

Exempel: Ledarskap (indikator 8),
aspekt 3: Reformering som utgår från
organisationen

Samhälls- reformerande

Förverkligande av utvärdering i eDelphi systemet

- Utvärdering av indikatorer på 2D-nivå.
- Grupper på lednings- och aktörsnivå
- Utvärderingar, verbala motiveringar och utvecklingsförslag.
- Gruppens gemensamma uppfattning om läroinrättningens situation.
- Gruppernas gemensamma diskussioner.
- Plan över utvecklingsåtgärder.

Utvärdering som övning i situationen

Samhälls-
reformerande

Befintlig,
duplicerande

Framtids-
företspående

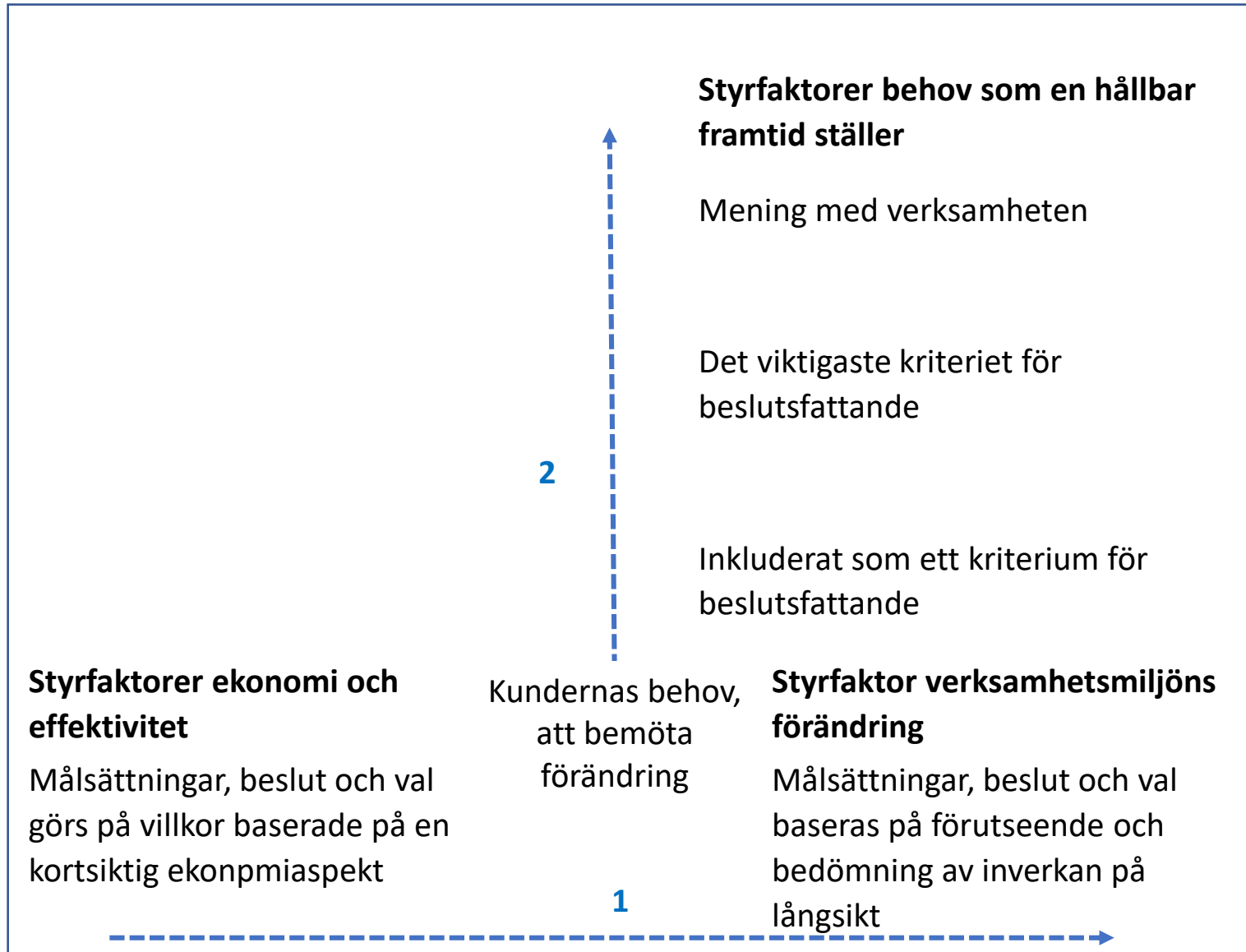

UTVÄRDERINGSÖVNING

INDIKATOR	Befintlig, duplicerande	Framtids- förutspående	Samhälls- reformerande
8. Ledarskap Aspekt 1: Faktorer som styr ledarskap	<ul style="list-style-type: none"> • Styr av ekonomi och effektivitet	<ul style="list-style-type: none"> • Styr av förändring av verksamhetsmiljö	<ul style="list-style-type: none"> • Styr av en hållbar framtid

Samhälls- reformerande

Befintlig,
duplicerande